POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 10 grudnia 2007 r.*

W sprawie C-134/07

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Rejonowy w Jaworznie (Polska) postanowieniem z dnia 6 lutego 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 7 marca 2007 r., w postępowaniu:

Piotr Kawala

przeciwko

Gminie Miasta Jaworzna,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, M. Ilešič (sprawozdawca) i E. Levits, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,
sekretarz: R. Grass,

* Język postępowania: polski.

uwzględniając procedurę pisemną,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu rządu polskiego przez E. Ośniecką-Tamecką, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez D. Triantafyllou oraz K. Herrmann, działających w charakterze pełnomocników,

stanowiąc w drodze postanowienia z uzasadnieniem, zgodnie z art. 104 § 3 akapit pierwszy regulaminu,

po wysłuchaniu rzecznika generalnego,

wydaje następujące

Postanowienie

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 25 WE i 90 akapit pierwszy WE.

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu zawisłego między P. Kawalą a Gminą Miasta Jaworzna w przedmiocie opłaty w wysokości 500 PLN zapłaconej w dniu 18 sierpnia 2005 r. za wydanie karty pojazdu dla używanego pojazdu samochodowego przywiezionego do Polski z innego państwa członkowskiego (zwanej dalej „sporną opłatą").

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

3 Zgodnie z art. 23 WE:

„1. Podstawą Wspólnoty jest unia celna, która rozciąga się na całą wymianę towarową i obejmuje zakaz ceł przywozowych i wywozowych między państwami członkowskimi oraz wszelkich opłat o skutku równoważnym, jak również przyjęcie wspólnej taryfy celnej w stosunkach z państwami trzecimi.

2. Postanowienia artykułu 25 i rozdziału 2 niniejszego tytułu stosują się do produktów pochodzących z państw członkowskich oraz do produktów pochodzących z państw trzecich, jeżeli znajdują się one w swobodnym obrocie w państwach członkowskich".

4 Artykuł 25 WE stanowi:

„Cła przywozowe i wywozowe lub opłaty o skutku równoważnym są zakazane między państwami członkowskimi. Zakaz ten stosuje się również do ceł o charakterze fiskalnym".

5 Artykuł 28 WE stanowi:

„Ograniczenia ilościowe w wywozie oraz wszelkie środki o skutku równoważnym są zakazane między państwami członkowskimi".

6 Zgodnie z art. 30 WE:

„Postanowienia artykułów 28 i 29 nie stanowią przeszkody w stosowaniu zakazów lub ograniczeń przywozowych, wywozowych lub tranzytowych, uzasadnionych względami moralności publicznej, porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt lub ochrony roślin, ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej, bądź ochrony własności przemysłowej i handlowej. Zakazy te i ograniczenia nie powinny jednak stanowić środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytych ograniczeń w handlu między państwami członkowskimi".

7 Artykuł 90 akapit pierwszy WE jest sformułowany w następujący sposób:

„Żadne państwo członkowskie nie nakłada bezpośrednio lub pośrednio na produkty innych państw członkowskich podatków wewnętrznych jakiegokolwiek rodzaju wyższych od tych, które nakłada bezpośrednio lub pośrednio na podobne produkty krajowe".

Uregulowania krajowe

8 Artykuł 77 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2003 r. nr 58, poz. 515; nr 124, poz. 1152; nr 130, poz. 1190 i nr 137, poz. 1302) przewiduje:

„1. Producent lub importer nowych pojazdów jest obowiązany wydać kartę pojazdu dla każdego pojazdu samochodowego wprowadzonego do obrotu handlowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Karta pojazdu jest przekazywana właścicielowi pojazdu.

3. Kartę pojazdu dla pojazdu samochodowego, innego niż określony w ust. 1, wydaje, za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, właściwy w sprawach rejestracji starosta przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem pojazdów zabytkowych i pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 4.

4. Minister właściwy do spraw transportu:

[…]

2) określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za kartę pojazdu".

9 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz.U. z 2003 r. nr 137, poz. 1310, zwane dalej „rozporządzeniem z dnia 28 lipca 2003 r.") stanowiło w § 1 ust. 1 i 2:

„1. Za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 500 zł.

2. Za wydanie wtórnika karty pojazdu organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 75 zł".

10 Po zaistnieniu zdarzeń będących przedmiotem postępowania przed sądem krajowym Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 17 stycznia 2006 r. stwierdził, że § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r. był w istocie niezgodny z przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym i z polską konstytucją. Zgodnie z tym wyrokiem paragraf ten utracił moc obowiązującą z dniem 1 maja 2006 r.

11 Następnie Minister Transportu i Budownictwa wydał w dniu 28 marca 2006 r. rozporządzenie w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, które weszło w życie w dniu 15 kwietnia 2006 r. i zgodnie z którym zarówno za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji (§ 1 ust. 1 tego rozporządzenia), jak i za wydanie wtórnika karty pojazdu (§ 1 ust. 2 tego rozporządzenia) organ rejestrujący pobiera opłatę w jednakowej wysokości 75 PLN.

Spór przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

12 W dniu 9 maja 2005 r. P. Kawala nabył na terytorium Niemiec używany samochód osobowy marki Mercedes-Benz i w tym samym miesiącu przywiózł go do Polski.

13 W dniu 18 sierpnia 2005 r. P. Kawala uiścił na rzecz Gminy Miasta Jaworzna opłatę w wysokości 500 PLN celem uzyskania karty dla tego pojazdu w Polsce.

14 Z postanowienia odsyłającego wynika, że w przypadku niezarejestrowania pojazdu P. Kawala nie mógłby zgodnie z prawem używać tego pojazdu w ruchu drogowym.

15 W dniu 9 października 2006 r. P. Kawala wniósł do Sądu Rejonowego w Jaworznie powództwo przeciwko Gminie Miasta Jaworzna o zapłatę kwoty 425 PLN stanowiącej różnicę między opłatą, którą zapłacił za wydanie karty pojazdu, a kwotą, którą musiałby zapłacić za wydanie wtórnika tej karty, czyli 75 PLN.

16 Sąd Rejonowy w Jaworznie stwierdza, że gdyby art. 90 WE stanowił przeszkodę w obowiązywaniu § 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r., to powinien on w zawisłym przed nim sporze, zgodnie z art. 10 WE i zasadą pierwszeństwa prawa wspólnotowego, odmówić zastosowania przepisów tego rozporządzenia, które są niezgodne z prawem wspólnotowym, w tym w odniesieniu do okresu poprzedzającego datę, począwszy od której, zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, utraciły one moc obowiązującą.

17 Sąd Rejonowy w Jaworznie zauważa, że gdyby P. Kawala nabył nowy samochód na terytorium Polski, to nie musiałby płacić Gminie Miasta Jaworzna żadnej opłaty za wydanie karty pojazdu, bowiem zostałaby mu ona wydana przez producenta lub importera pojazdu, który z kolei zapłaciłby za nią kwotę 9,71 PLN netto (bez podatku od towarów i usług).

18 W tej sytuacji Sąd Rejonowy w Jaworznie postanowił zawiesić postępowanie i skierować do Trybunału następujące pytanie prejudycjalne:

„Czy art. 90 WE stanowił przeszkodę w stosowaniu § 1 [rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r.] w zakresie, w jakim uzależnia zarejestrowanie pojazdu sprowadzonego spoza Rzeczypospolitej Polskiej, z innego państwa członkowskiego, od uiszczenia opłaty za wydanie karty pojazdu w kwocie 500 PLN?”.

19 Sąd krajowy podnosi ponadto, nie zadając jednak drugiego pytania, że w przypadku odpowiedzi przeczącej mogłaby zajść konieczność dokonania wykładni art. 25 WE celem ustalenia, czy postanowienie to nie stanowi przeszkody w stosowaniu § 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r. w zakresie, w jakim sporna opłata stanowiłaby opłatę o skutku równoważnym z cłem.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

20 Zgodnie z art. 104 § 3 akapit pierwszy regulaminu, jeśli odpowiedź na pytanie skierowane w ramach wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym może zostać w sposób jednoznaczny wyprowadzona z istniejącego orzecznictwa, Trybunał może, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, orzec postanowieniem z uzasadnieniem.

21 Pytaniem tym sąd krajowy zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 90 akapit pierwszy WE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on poborowi spornej opłaty, która w praktyce jest nakładana w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego, lecz nie jest nakładana w związku z nabyciem w Polsce używanego pojazdu samochodowego, jeśli jest on tam już zarejestrowany.

22 Wobec tego, że po pierwsze, rząd polski ocenia, iż obowiązek uzyskania karty pojazdu dla używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego jest objęty nie zakresem zastosowania art. 90 WE, lecz art. 28 WE i 30 WE, jako środek o skutku równoważnym z ograniczeniem ilościowym w wymianie handlowej, który jest jednak niezbędny, proporcjonalny i uzasadniony względami porządku publicznego, oraz wobec tego, że po drugie, sąd krajowy wskazuje na

możliwość, iż sporna opłata jest objęta art. 23 WE i 25 WE, to znaczy zakazem ceł i opłat o skutku równoważnym, należy ustalić w pierwszej kolejności postanowienie traktatu WE, w świetle którego należy ocenić sporną opłatę.

23 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że zakres zastosowania art. 28 WE nie rozciąga się na przeszkody objęte zakresem regulacji innych przepisów szczególnych oraz że przeszkody o charakterze fiskalnym lub o skutku równoważnym z cłami, które objęte są zakresem regulacji art. 23 WE, 25 WE oraz 90 WE, nie są objęte zakazem zawartym w art. 28 WE. Ponadto, jeśli chodzi o odpowiednie zakresy zastosowania art. 25 WE i 90 WE, to z utrwalonego orzecznictwa wynika, że postanowienia traktatu odnoszące się do opłat o skutku równoważnym oraz do podatków wewnętrznych o charakterze dyskryminacyjnym, nie są stosowane łącznie, a zatem ten sam środek nie może w systemie traktatu należeć jednocześnie do tych dwóch kategorii (zob. w szczególności wyrok z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie C-383/01 De Danske Bilimportører, Rec. str. I-6065, pkt 32 i 33 oraz cytowane tam orzecznictwo).

24 Jeżeli chodzi o kwestię, czy sporna opłata mieści się w pojęciu „opłata o skutku równoważnym" w rozumieniu art. 23 WE i 25 WE, to z utrwalonego orzecznictwa wynika, że każde obciążenie o charakterze pieniężnym, niezależnie od jego nazwy i sposobu stosowania, które zostaje nałożone jednostronnie na towary w związku z przekroczeniem przez nie granicy, a które nie jest cłem sensu stricto, stanowi opłatę o skutku równoważnym (wyrok z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie C-313/05 Brzeziński, Zb.Orz. str. I-513, pkt 22 oraz cytowane tam orzecznictwo).

25 Taka opłata, jak opłata sporna w postępowaniu przed sądem krajowym nie jest jednak pobierana w związku z przekroczeniem granicy państwa członkowskiego, które ją ustanowiło. Z informacji dostarczonych zarówno przez sąd krajowy, jak i przez rząd polski wynika bowiem, że sporna opłata była nakładana na używane pojazdy samochodowe jedynie przy pierwszej ich rejestracji w Polsce, z wyłączeniem

pojazdów, które z jakiegokolwiek powodu nie miały podlegać rejestracji. Ponadto zgodnie z informacjami rządu polskiego opłata ta mogła również obciążać pierwszą rejestrację pewnych ograniczonych kategorii pojazdów już się w Polsce znajdujących, a które nie zostały tam jeszcze zarejestrowane.

26 Zatem, skoro opłata od pierwszej rejestracji pojazdów samochodowych, taka jak sporna opłata, ma w oczywisty sposób charakter podatkowy i jest pobierana nie w związku z przekroczeniem granicy państwa członkowskiego, które ją ustanowiło, lecz przy pierwszej rejestracji pojazdu samochodowego na terytorium tego państwa, należy uznać, że jest ona objęta ogólnym reżimem obciążeń wewnętrznych nakładanych na towary, a zatem należy ją zbadać w świetle art. 90 WE.

27 Należy w tym miejscu przypomnieć, że Trybunał orzekł, iż art. 90 WE stanowi w systemie traktatu uzupełnienie postanowień odnoszących się do zniesienia ceł oraz opłat o skutku równoważnym. Celem tego postanowienia jest zapewnienie swobodnego przepływu towarów między państwami członkowskimi w normalnych warunkach konkurencji poprzez wyeliminowanie wszelkich form ochrony mogącej wynikać z nakładania dyskryminujących podatków wewnętrznych na towary pochodzące z innych państw członkowskich (ww. wyrok w sprawie Brzeziński, pkt 27 oraz cytowane tam orzecznictwo).

28 W dziedzinie opodatkowania przywożonych używanych pojazdów samochodowych art. 90 WE służy zagwarantowaniu całkowitej neutralności podatków wewnętrznych w aspekcie konkurencji między produktami znajdującymi się już na rynku krajowym a produktami przywożonymi (wyrok z dnia 20 września 2007 r. w sprawie C-74/06 Komisja przeciwko Grecji, Zb.Orz. str. I-7585, pkt 24 oraz cytowane tam orzecznictwo).

29 Ponadto dane opodatkowanie można uznać za zgodne z art. 90 WE tylko wtedy, gdy zostanie wykazane, że jest ono tak skonstruowane, iż wyklucza w każdym przypadku opodatkowanie przywożonych produktów w wyższym stopniu niż produktów krajowych, oraz że w związku z tym nie wywołuje ono w żadnym razie dyskryminujących skutków (ww. wyrok w sprawie Brzeziński, pkt 40 oraz cytowane tam orzecznictwo).

30 W niniejszym przypadku powstaje zatem kwestia, czy sporna opłata jest w praktyce stosowana w ten sam sposób zarówno do przywożonych używanych pojazdów samochodowych, jak i do tych, które są nabywane w Polsce, bowiem te dwie kategorie stanowią produkty podobne w rozumieniu art. 90 akapit pierwszy WE.

31 W tym zakresie bezsporne jest, że na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r. w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego nakładana jest sporna opłata w kwocie 500 PLN.

32 Natomiast według sądu krajowego i rządu polskiego w związku z nabyciem w Polsce podobnego pojazdu nie jest normalnie nakładana żadna opłata, jeśli pojazd jest już zarejestrowany.

33 W istocie według sądu krajowego i rządu polskiego w przypadku zakupu nowego pojazdu w Polsce to producent lub importer tego pojazdu jest obowiązany wydać kartę pojazdu na druku, który uzyskuje po cenie 9,71 PLN netto. Cena ta oraz inne opłaty ponoszone przez ten podmiot w związku z wydaniem tej karty są wliczane do ostatecznej ceny pojazdu.

34 Rząd polski i Komisja Wspólnot Europejskich podkreślają w tym zakresie, że karta pojazdu raz wydana dla nowego pojazdu samochodowego jest przenoszona na wszystkich kolejnych właścicieli pojazdu.

35 Wynika stąd, że w związku z nabyciem używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego i rejestrowanego w Polsce po raz pierwszy jest nakładana sporna opłata w kwocie 500 PLN, podczas gdy w związku z nabyciem w Polsce podobnego pojazdu nie jest normalnie nakładana żadna opłata rejestracyjna.

36 Należy zatem stwierdzić, że sporna opłata jest objęta zakazem z art. 90 akapit pierwszy WE.

37 W świetle powyższego na przedstawione pytanie należy udzielić odpowiedzi, że art. 90 akapit pierwszy WE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on opłacie, takiej jak ta przewidziana w § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r., która to opłata w praktyce jest nakładana w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego, lecz nie jest nakładana w związku z nabyciem w Polsce używanego pojazdu samochodowego, jeśli jest on tam już zarejestrowany.

W przedmiocie kosztów

38 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 90 akapit pierwszy WE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on opłacie, takiej jak ta przewidziana w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, która to opłata w praktyce jest nakładana w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego, lecz nie jest nakładana w związku z nabyciem w Polsce używanego pojazdu samochodowego, jeśli jest on tam już zarejestrowany.

Podpisy